

Malka ar peesubstichanu par past:		
Ar Beelikumu: par gabu	2 rbl.	75 sap.
Ar Beelikumu: par gabu	2	—
Ar Beelikumu: par 1/2 gabu	1	40
Ar Beelikumu: par 1/4 gabu	1	90
Ar Beelikumu: par 1/8 gabu	1	70
Malka ar peesubstichanas Riga:		
Ar Beelikumu: par gabu	1 rbl.	75 sap.
Ar Beelikumu: par gabu	1	—
Ar Beelikumu: par 1/2 gabu	1	90
Ar Beelikumu: par 1/4 gabu	1	55
Ar Beelikumu: par 1/8 gabu	1	50
Ar Beelikumu: par 1/4 gabu	1	30

Mahjas Weefis.

Mahjas Weefis teel isdote festdeenam no plisi. 8 fahlot.

Malka par stubinashanu: par meenas slejas smalku rakstu (Weefirindu), jeb to weetu, to labda rinda eriem, malka 8 tap.

Mahjija un effeetija Riga, Ernst plates grabmatu-un bitshu-brulatawa un buru-lectuwee pee Petera bafnijas.

35. gada-gahjums. — Mahjas Weefis isnaht weenreis pa nedeku.

No 43.

Sestdeen, 27. oktobri.

1890.

Mahjas Weefis ar Peelikumu war pastellet un fludinajumus nodot Riga, manā drufatawa un Latweeschu grabmatu pahrdotawa pee Petera bafnijas. Jef tam Mahjas Weefis war wehl pastellet jeb dauts peenemshanas weetam Peterburgas un Jelgawas Abrijā, wehl jūda pilsehtā, tā: Jehfio: B. Peterfon un Grāwel Igu pahrdotawās; Walfā: M. Rudolff un Paulin Igu grabmatu pahrdotawās; Walmeerā: G. B. Trez un deha Igu grabm. pahrdotawā; Wlenē: J. Wifne Igu grabm. pahrdotawā; Landonā: pee grabm. seheja Karl Grubfin Iga; Zannielgawā: M. Schwabe Iga grabm. pahrdotawā; Jelgawā: Wefhorn Iga grabm. pahrdotawā, Pils eelā; G. Wlunan un Jaeger Igu grabm. pahrdotawās; Wauflā: Wadmann Iga grabm. pahrdotawā; Kuldigā: Wefhorn Iga grabmatu pahrdotawā; Talsē: S. Lew Iga grabmatu pahrdotawā un bibliotekā un Wolontschewski Iga grabmatu pahrdotawā. Tab wehl „Mahjas Weefis“ war apstellet pee faween zeen. draufes mahjitojeem, skolotojeem un pagasta ftrihweereem, kuras mihli lubhu, tabas apstellešanas laipni peenent.

Politikas pahreffats.

Mahjijas laikraksti wehl arweenu newar rimtees, aprakstīt jawa flawenā feldmaršhala, grafa Moltkes 90. dšmumdeenu, nebeigdamas wina leelos nopelnus flawet. Swebhtī idewuschees reti fpošhi.

Franzija. Ir wehstis ispauduschās, la prefidents Karno nahloschā pawasari atzelošot us Maslawn, kur pats atklahšot frantšhu istahdi. No Maslawnas wisch zelohot us skautasiju un krimu. Bil tabhu schahs wehstis pateefas, tas wehl janogaida.

Austro-Ungarija. Isgahjuschā numurā jaw tita finots, la grafs Gartenaws (bijuschais Batenbergas prinzis Melfanders), eestahjees Austro-Ungarijas lara deenesā. Reizars Franz-Josefs wina peenemsh audienzē. Awife „Berl. Tagebl.“ pahrumadama grafa Gartenawa peenemshanu lara deenesā, fala, la, ja lahbreif iszeltos karech star Austro-Ungariju un Kreewiju, tad Batenbergas prinzim buhtu isbewiba, atreebtees pret Kreewiju.

Bulgarija. Kara ministrs Mutfurows wehl arweenu naw iswelesojes. Laikam par mas ufiziedamees fawas femes abrtseem, wisch nodomahs jzetot us Parisi un littees no tuweenes abrtseem weelatees. Daudhas awifes apgalwo, wina weelshas stahwollis efot til wahrigs, la us iswelesochanos gruhstas zeribas. Waldibas wihri spreeschot jaw, kuru zelt wina weeta par lara ministri. Prinzis Ferdinands wehlotees, lai titlu ezelts schtaba preefschneels, pallawneels Petrows, kas ir Austrijas draugs un padewigs prinzim. Stambulows turpretim wehlotees par lara ministri majoru Marionowu, kuresch noschahwa majoru Panizu.

Seemel-Amerita. Diljons un Obriens no Franzijas aishelochi us Nu-Jorku, kur tituschu no weetjās fru fabeedribas loti frunigi apfweizinati. Wini isflaidrojuschu, la wina zelochanas mehreis efot, nodibinat tantiflu naudas krahhumu, lai wajadshigā brijhti waretu sneegt palihdsibu fru semneeteem zihnina pret wina spaiditajeem.

Wehstules un finojumi.

(„Mahjas Weefis“ originalas korrespondenijas.)

Mums raksta: Zeenita redaktzija! Mans nodoms naw, juhs apgrehtinat ar lahdam blehnu jeb neeku leetam, mans nodoms ir tas, fawus lihdstauteeschus, zitus juhneekus, eepafshinat ar tā fawtko „Muster-rull“ un juhneeku litumu grabmatu „Rigasches Handelsgefeh-buch für Seemann“, jo lehtizigis matrosis parafhta fawu wahrdu, nesinadams, lahda nelaimē wisch zaur tam ee-est, tapat tā tas ir notizis ar mums, desmit wihreem. Rigas matroschu eeradums ir: fteidi, la til dabu fawu wahrdu „mister-rull“ parafhtit un mehnescha algu isnemt, la war faki usdshiwot, bet tā us luga ees, tas neweenam naw jafina, — paschi nesinadami, la zits fawu dshiwes laimi famaitā us wisu muhschu, tā tas ir pee manim un dahscheem maneem beedreem notizis. Lai zeen. lahtajis spreeschot, waj ta naw deefan nelaimē, tad man, pahra mahzjinu maifes dehl, 16 deenas jasehsh zeetumā un tagad pa Rehgeru pulkeem jabaufās, lamehr dabu ehli! Sinams, tur ir latram taunteem janofarshi un jabrihdās, bet es faku pateefsbu. Wehs 11 wihri no Rigas musturejam us luga „Japan“ pee kaptaina, Bruhschu pawalstneela, Gorte. Kugis gahja no Rigas us Memeli (Prushchds). No Rigas us Memeli mehš brauzam 4 deenas ilgi un us juhras nelas fewifchls neatgabijās; bet ilgi tā mums wis negahja, jo no Memeles isnahlot jaw wairat reisas mums maife truhla us juhras, bet pahra reises jaw war zeest ari bes maifes, lai gan maife bij muhschu ufurs, isnemot puddeena supu. 20. augustā mums peetrufka maifes lahijas laifa, pulsti. 4 pehzpusdeenas. Mehš negahjam maifes praft, jo zerejam to wafatā

dabut, bet neta — nebod! Zauru nakti strahdajam un preezajamees us otru rihdu, jo domajam, la brofata maifi dos, bet zeriba wihlamees. Nu gahjam wifsh matroschu personals un pagehrejām, lai par muhschu loni dod maifi, bet dabujam atbildi, la wifsch, proti kaptains, ne-efot ar maifi tirgojees (andelejees) un tapech neta negribot finat. Ko nu lai dara!? Stuhres wihrs, kuresch wisnoguris, ilgati nespehja stuhret, atlaidis stuhri wafā, nahja un nu gahjam kojās (gultā), jo zil ilgi zilwels lai istura, 3 reises ne-ehdis. Nu bij dahchi dabujuschu sinu, lai eet us kajiti pee kaptaina. Nisgahjuschu dabujam finat, la wifsch, kaptains, mums ufuru dohot pehz lituma, kuru Migas tirdsneezibas teefa isbewifsh 1890. gadā; fawus wahrdus mehš efot rakstijuschu „mister-rull“ un meera mums wajagot palikt, wifsch wairat newarot dot, tā Rigas litums nofajot, tadehl muhschu algas (lonēs) efot latram paspehletas, tā to „mister-rullis“ rahda; lugi un lahbinu glahhdams, wifsch gan maifi doschot, jo tas efot wina peenahklums. Til aishelochu flatu ilgi nebiju redsejis, tad pasinoja, la maife atnefa, jo wifsh bija loti preezigi, la nu dabus atkal maifi. 23. (11.) oktobri, tad bijam otru (Bernambulā — Wrafliljā? Red.) laimigi fahneeguschu un lugi pee lahina platfcha apstiprinajuschu, mehš pagehrejām, la wajaga eet pee Kreewijas fuhneezibas waj konsula un dabut isflaidrojumu, waj ir maife jadahu jeb ne? Konsuls, wehs wihrs, Portugiseets, Antonio Pinto wahrdā, zitu walodu nemahjedams, la portugisisti un frantzisti, mums zaur tufku lifa eet atpafak us luga un strahdat, jo mehš pehz lituma wifu dabujot, wifsch mums newarot palihdsjet, waj mehš warot istift jeb ne. Ar to meera newaredami palikt, mehš atbildejam, la strahdat newaram, jo tad maifes wairs naw un alga paspehleta, tad tafschu neder strahdat. 12 saldati tifa pastelleti un mehš titam dshiti us zeetumu, kur 16 deenas nofehdejam, lamehr schelastibas stars atspihdeja un muhs weda reisi ahrā is zeetuma

un mums praftija, waj nu gribot eet us luga; bet mehš atbildejam, la gribam labaki Wrafliljā mirt, neta us luga zaur badu beigtees. Tagad mums atbildeja, la mehš warot eet. No luga nonahkluschu malā ar fawam drehbem, otrā deenā gahjam pee konsula, kur fanehjam fawas pafes. Te nu zelās jautajums, kas tee „mister-rulla“ isbeweji un kas tee lituma grabmatu isbeweji, kas til smalki mahš noteikt, zil matrosim wajaga maifes dot? Pehz schahdas tabeles mehš dabujam nedela: maifi 8 mahz., fweestu (margarinu) 1/2 mahz., galu 4 mahz., zuluu 3/4 mahz. Supu: pirmdeenā firnus, otrdeenā gruhbas, treschdeenā pupas, zeturddeenā firnus, peektdeenā miltu putru, festdeenā firnus, fwehtdeenā kartupeku supu. Kad nu kugis eet peem us Grenlandi un winam wajaga tur matrosi nemt, tad weens pats wihrs ehdi 8 mahz. galas, waj nu tas ari ar to war nahst zauri?

Sehstas Rosenfelds, fuhrmans no Pabascheem. Redaktzijas peefshime. Augschejo rakstu nodrukajam, atstahdami wifu atbildibu par ta faturu pascham eesuhitajam. Pehz eewahhtām finam „mister-rullis“ pee lugeeekem ir tas pats, kas kontraks jeb noruna. Mums tifa lahds effemplars rahdits, us luga pirmajā lapas pufē wispirms Wahju un tad Kreewu walodā bija nodrukati nofajijumi, kas peenemtajeem luga kaubim jaeewehro. Starp zitu tani atrodās paragrafs, kas nofata, la, ja lahds no luga kaubim zel neweemu, tad wifsch pasaude fawu algu. Wispahri jafata, la „mister-rull“ atrodās loti zeeli nofajijumi preefsh luga kaubim, turpretim no kaptaina peenahklumeem loti mas kas minets; paschā fahlumā teikts, la kaptains, ar fawu wahra parafhtu „mister-rull“, apnemās luga kaubis appahdat ar wefeligu, fultu lugeeku baribu, bet zil dauts, peem. maifes u. t. t., kas „mister-rull“ naw minets. Kā mums leetpateji isflaidroja, tad latram juhneekam wajagot schā „mister-rulla“ nofajijumus smalki pasht un, pirmis lahds tani fawu wahrdu eerakstot, winam

Teletons.

Jahnis Amofs Komenijs.

Apzerejums no Wodfeneschā.

Ir wihri, kuru zilwezīgās idejas gaischi spihd is pagabtnes miglas dšlumneem, la nenoreetochas faules, isfuhitdamas muhscham fposchus starus tabhu neimehrojama nahlotnē, idejas, no kuras daubhas wehl neispilbitas pat muhschu deenas, idejas, to radijis no godlahribas un flawas laiflas neapmahnits prahts, usupuredamees weenigi lihdszilweku labumam. Schahbus wihrus mehš fateetam gan tizibas flaidroschmas druwā, gan finibas, gan audfinashanas laufs. Oribu fewifchli minet weenu wihru, par kuru gan reti lahds wahrds buhs runats muhschu dihgstofchā rakstneezibā, bet la gara augli Latwju tautai un wifai zilwejei ne mafat fwehtigi, la tai, kura wifsch dšimis un is kuras zehlees. Schis wihrs ir Jahnis Amofs Komenijs (Comenius), flawenais no wifu laiku flaweneem paidagogeem titlab praktikā, tā teorijā. Wifsch mums parahdas fawā darbiba tani laimeta, tad paidagogija smala scholastikas schaurās robechās. Dauts usupureschanas un spehla mafajā Komenijam isnaht zefu zaur schā lauta lihds apnikumam malbinatajeem beefumeem us gaismu un pateefsbu. Jef wifsch pahrwareja wifsh gruhstumus, un luhl, wina gara azim un lihds ar to wifai jannatai paidagogijai un finibai atwehtrās brijmifchligas, dshiwibas apdweftas idejas, idejas, kas war zeltees weenigi zilweku mihletajā, tainā, fewi aifldeesejā un pehz pateefsbas isflahpuschā dwehsele.

Jahnis Amofs Komenijs peedfima 1592. g. marta 28. deenā, Morawijā, Tscheku tautā, no

femas lahrtas wezateem, tapat tā Mahrtinisch Luters. Wina tehws, pehz amata submāls, pahrgahja no Romnas zeema us Wrodas pilsehtu. Schini pilsehta tad wehlakais flawenais paidagogš eeraudhija faules gaismu. Jaw behrunibā wifsch pasaudeja tehwu un titai 16. dshiwibas gadā eestahjās lateinu skolā. Par wina jaunibas laiku mas kas sinams. Pehz tizibas Amofs peedereja pee Morawu brahtu draufes, fufitu pehznahfcheem. Wifsch fudeja teologiju papreefsh Serbornā, tad Heidelbergā. Studijas pabeidhs, Komenijs arzeloja wifu Giropu, klaufijās tā laika eewehrojamaus profesorus un atgreesās us dšimteni, apkauts dahschadam finibam un mahjita wihra flawu. Sche wifsch nodarbojās tā skolas rektors un dwehseku gans Prerawas un Furelas pilsehtinās. Tschekija ap to laiku bija isglishtotā un bagatā seme wifā Giropā. Jef drihs pee apwahreschā parahdijās draudofchi, politiflam laiflibam elektrifeti padebeschi, fchaididami tizibas apspedeju warmahzibas fibinus. Seedofcham dahrtam usbruka trihsdesmit gabu ilgais, gruhstais negais, fagahsdams un fapapadams wifu, to bija zehluschās ischalta ruhneeziba, pehtiga finiba, puschlotaja mahfla. Ko behda par tautu likteni, lo par wefelam tautam dshil eefatnojuschees aifspreedumi, tizibas un tantibas naids? Ko behda tabs par muhscham fwehtu pateefsbu, par dabifkeem litumeem, tad til apmeerinatas laiflibas un eedomas? Trihsdesmit gabu ilgais karech bahrgi fchanta leelo wihru. Komenijs pasaudeja no laizigām mantam wifu, — seewu, behrnus, ihpafchumu. Til weena leeta tam palita, — wina dshiwā un krahschā dwehsele, kas til pat fwehti tā agral usglabaja fewi wisedahrgatas mantas: dšimtenes un tautas mihlestibu, karsti zeenitu, fwehti mihletu un augsti turetū tizibu, fentschu walodu un fawas

idejas. Schihm mantam, ko nemaitā kodi un ruhfa, pee la nepeteel ne sobins ne uguns, schihm wifsch palita usizigis lihds lapa malai, tad ari firma, ruhltām atmiram apkautā galwa bija ja-aiwes fwehchumā un ja-aprot tabhu no dšimtenes robescham un jaulās laimes drupatam. Bohemijā inahja likums, kas noleedsa dshiderteem, jeb nelatoleem ufuretees tehwijā. Un luhl, kopā ar 30,000 gimenem Komenijs atfahj labat dšimteni, neta atfahjās no faweeem pahleezinajumeem, fawas tizibas un tehwu walodas. Jshihtee atrada patwehrumu Polijā. Jef tehwijas robescham Komenijs fwehtija draudsi un dšimteni, atwehledams to Deewa glabafchana un finai. Polijā, Wifas pilsehtā, Komenijs atrada tuweenes mahjitu skolā jannu darba laulu tā skolotajs un wehlat tā rektors. Sche wifsch ari pabeidsa fawu pirmo leelo darbu „Leelo didaktiku“, pirmis Tscheku, pehz lateinu walodā, tad „Atwehrtus wahrtus walodās“. Pehejs darbs lifa pamatu wina flawai, atrahdamas warem un plafchu peelrichumu. Winu pahrtulfoja diwypadfmit Giropas un wairat Afrijas walodās. Komenija raksti peegreeta tam wifu tā laika mahjitalo wihru un walibu wehribu. Winu aizinaja us Angliju un Sweedriju, eerihlot un nobibinat flolu buhshumu pehz jaunajām pamatmahzibām. Anglijā, kur toreif traloja Baltas un Sahrtas roses lara wehtras, nelahrtibas trauzeja latru meerigu nodarbofchanos. Sweedrijā, kur wifhojās pashtamais langzels Dshenfierna, Komenijs atrada meerigatu laulu fawam idejam. Sabifis Sweedrijā feschus gadus, wifsch atgreesās us Liju, kur tifa eewehlets par Morawu brahtu draufes bihstapu. Lihdsās schim amatam peelopdams skolojchanas un audfinashanas darbibu, Komenijs isleetoja wifsh spehltus, isgahdat isdshitajeem teesibu, atgreestees us dšimteni. Jef weltas bija wifas puhles.

Kad Poti ispostija brahtu nometnes un draufes isflihda, ari Komenijs nehma zela speeki un aishgahja us Amsterdamu, kur nomira pehz 15 gadeem, peedfihwojis leelu, darbu un ruhpu pilnu wezumu no septindesmit dewineem gadeem.

Amofs bija leela auguma, flaitis un dshchens no isflata. Smalku puschfoja gara bahrda, augsta peere leezinaja no warana gara. Wina flata, laipna, bet pilna klusas flumjibas, atspihdeja firdslehnia, pazeetiba un padewiba liktenim. Jef ziteem wifsch bija alafch mihligs, gataws kalpot tuwalam behdās un nelaimē. Par wifu to wifsch bija loti deewbihjigs, un schi ihpafchiba parahdas wifā wina dshiwē un darbiba.

Pehz Komenija pamatmahzibām zilwels ir augstatais un pilnigatais radijums. Pahrgahjis us paidagogijas lauka no teologijas flahwollā, wifsch zilwela galmeno mehrei neredsi schini pasaulē, kas efot til fagatawofchana us muhschigu dshiwofchānu, tadehl tam schini pasaulē jatop laimigam un pilnigatam, lai debesis fluhstu fwehts. Tapehz jaisfopj deewbihjiba, prahts un tikums, jeb ziteem wahrdem wifa zilwela gara trejotne: atfihshanas, juhchanas un gribefchanas spehjas. Silwels glihtojams un atfihstams jo weegli pirmā dshiwibas laimeta. Vai gan wifsch nes fewi finashanas, tiklibas un tizibas dihglus, bet wini modinami un wadami. Apmetis azis fawa laika skolas lauta, Komenijs leezina, la wina naw zeeniga fama auglā mehrla, la tur dshenotees titai pehz finashanas, peedfenot galwu, nedomajot un neruhpejotees nebuht par firds isglishtibu. Zitās weetas flotu nemaf ne-efot, un ja kur gahdats, tad til preefsh pahrtifuschu lauschu behrneem. Reahijas nekeelot koftas, wifu laiku noftot lateinu walodas eeguhshana un tafschu gluschu weltigi. Komenijs

wispirms jautajot, waj wisch ta faturu pa-
sifhtot. Ja lahds to nepasifhtot, tad winam
wajagot wispirms ar scheem nofazijumeem eepa-
sifhtees. Par raksta mineto „Nigasches Handels-
gesetzbuch für Seemann“ mums nebij eespeh-
jams ewahht tuwalas suas, ta ari par to,
waj tant ir noteliks, zil katram jubneelam us-
turas par nebelu jadabu. Warbuht lahds leet-
pratsch buhs til laipnis, schini leeta dot tuwalas
iffaidrojumus. Pehz afrjemiu konsulatu sa-
raksta jadoma, la wini eebraunkuschi Bernam-
bulas oia, Brasilia (Deenwidus = Amerika);
rakstajats patz to naw minejis.

No Pinnekeem un Heberbekeescheem. Sweht-
been, 30. septembri, muhu Nikolai basniza
eefwehtija jaunus ebrgeles, luras ir buhwetas
Franziska no ebrgele buhwetaja B. Sauer lga.
Ebrgelem ir bewini balfs-registeri, ar weenu
rotas manneli, lahju pedali, un wehl ar biwi
balfs weedeewejeem; lahj fweerot 18 birkawu un
maksajot 3200 marcu. Darbs meistaru slawe!
Taj pascha deena bij garigs konzerts, lura
eenehmums noletis preefch jaunajam ebrgelem,
jo wehl naudas truhfti. — Nakti us 19. oktobri
Streilu mescha fargam Jahnim Duschalam no
lauka nosagti lahdi 40 puhri kartupele.

No Kalnzeema. Mehs, Kalnzeemeeschi, pree-
zajamees par sawu jaino mahzitaju, zeen. Silp
lungu, las tagad muhu draubfi aptopj un
mums il trefcha fwehtdeena muhu basniza
Deewa lalposchannu notura un peenahlamus
darbus ar mihlestibu isbara. Swehtbeen, 14.
oktobri, jaunais mahzitajats muhu basniza pirmo
reis eefwehtija muhu mahzibas behrnus: 21
puisi, 24 meitas. Basniza bij grefni puschota,
watal la simts fwehtsch bega; bweedataju loris
nobseedaja diwas garigas bfeefmas. Zeen.
mahzitajats pateizas bweedatajeem par grefno bas-
nizas ipuschofschannu un uffubinjaja, lai wehl
us preefchu tapat darot. Schahs Kalnzeemeetis.

No Gattaras. Rahdas nebelas atpatat sche-
jeenes muishas krogä bij salafjees lahds pul-
jinsch jaunelku un pee. fihwa glohsem itin jautri
usdihwoja. Bet otra rihä lahds no mineteem
jaunelkeem bij pafudis. Stad pehz pabra deen-
am minetais jauneliks wehl ne-atradas, tad
weeteja pagasta polizija isfuchija melletajus, to-
mehr hef feltmem. Weidstot lahds pahdas nebelas
sestdeenas walarä jaunella, tehms wimu bij at-
radis un mahjä eewebis. Zehlons laitam bijis
smadsenu kafarfechana zaur reibinoscheem bhe-
reeneem. — Schejeenes skola, lai gan to pehz
ugungsgrehta pabrufhweja, tomehr wehl ir scha
laila wajadfibam nepeeteelofschas telpas. Skolas
behrni isgabjuschcho seemu nelahrtigi skolu ap-
mekleja, daschi weenu deenu bij, oturu ne. Skola
eestahjotees bij dands tahdu behrnu, las wehl
wimu fihwira nepafina, lai gan dascham jaw laits
bij pahri, skola nakti. Tapehz weza skolas
walde nowehleja, lai lihfs seemas fwehtkeem
pirmas seemas behrnus mahja til burtot (bol-
steret). Wezati ari negahda par wajadfigam
skolas grammatam un zitam wajadfibam, lai gan

skolotaji weenumehr luhfs behrnus, la ari we-
zatus, lai tahs gabda, bet hef feltmem. No
wezatu pufes arweenu teel dsirdets: „Kam
manam behrnam tahs geograffias, rehfinascha-
nas wajaga!“ Peh pagahjuschas rewiffias,
lo schejeenes skola zeen. inspektors lungs no-
tureja, patz biju azu leezineeks, la wisam
meitenem nebij grammatu. Us zeen. inspektora
lunga jautajumu: „Waj tehnam mahjä
prahiji naudas preefch wajadfigam skolas
grammatam?“ behrni atbildeja, la efot gan
prahjuschi, bet wezati atbildejuschi, la tahdu
grammatu ne-efot wajadfigs. Ari pagastis maf
ruhpejas par skolas selschannu, ta la isgabjuschcho
seemu nebij neweenas feenas lartes, inemot
globu, lai gan no skolas waldbibas pufes wairat
reifes ir rakstis, lai gabda, la feenas lartes
abtruma teel apghadatas, bet, la leeläs, tad ari
wehl schofeem hef winam buhs jaitteel. Pat
skolas rufku truhfti, ta la skolotajam zaur to
zeläs leeli gruhumi un juzeffi. Us weeteja
skolotaja luhgumu, lai gabda, la luhstina teel
buhweta pee skolas, pagasta weeteeki aifbilbinas
alafsch ar to, la tagad to newarot, lai gan walfts
ir deefgan turiga un ihpafchi wehl preefch skolas
atrodotees ihpafsch kapitalis. Ari instrumenta
truhfti, lai skolotajats behrnus feltmigati spehtu
bweedafschana isglishtot. Tomehr mums ari at-
rodas gaismu mihfobami laudis. Wisftrnigati
fajustu pateizibu pelna godajamais un mihfotais
I. Zehru fenneeku wirstoes preefchschdetajats,
M. Schulman lungs, luresch il katram, waj
nabags, waj bagats, waj sems, waj angits,
pafneefs alafsch padomus, laipni ar il latru
tahdu pehz sehdes isrunadamees. — Ari bfee-
dataju loris ir sche fastahbijees — tomehr tam
ari jaw schat ihä laila pretineeki raduschees,
las lufko labeem zenteeneem laitet. Garpikfaini
Druftu gruntneelam S. lungam nosaguschchi behrnu
firgu, la ari ottram fainneelam fatas.

No Gaujenes pufes. Neilgi atpatat starp
Bihjes un Romeeschu pastu, us Nigas-Pleskawas
schofejas, lahds wezits braugot fatila klibu zeta
gahjeju, luresch luhfsa, lai wimu pawedot. We-
zitis luhgumu ari palanfija; lahdu gabalinu
braunkuscheem, klibais fahjis smehtet tabaku un
nometis spitfchu dosi seme un tad luhdsis fa-
wam pawebjam, lai wisch spitfchlas usnemot.
Wezitis, neta launa nedomadams, eedewis kli-
bajam groschun un lahds fofus pagahjis, reds,
la klibais laifsch firgu pilnds rikschds prom.
Wezits nu strehjis un fauzis, lai pagaidot, bet
tas nelo nelihfseja, wisch palita lahjam —
bef firga, bet klibais aifbrauju un ta wisch
brauz schubeen. Uhdra Peters.

No Grundsahles pagasta. Scha g. 11. oktobri
tita eefwehtita Grundsahleschu jaunbuhweta pa-
gasta skola, kur Gaujenes mahzitajats, Adolfs lgs,
isdarija eefwehtischannu. Weigäs wisch pateizas
wisam pagastam, la tee nepeelufdami strahda-
juschi pee sehfs staltas ehlas, few un faweem
pehznahameem par labu. Ari wehl dands ziti
turpat eewehrojamas runas runaja. Pehz tam
skolas telpas tita isfihlots weefigs wataras, lura
eenehmumi bija nowehleti skolai par labu.
Uhdra Peters.

No Hrapowitschas, Witebskas aprinki. Sweht-
been, 23. septembri, schejeeneeschus istranzaja
behdigs atgadajums. Hrapowitscha dsihwoda-
mam buhwamanam, Eglisham, weenigais dehls,
17 gadus wezs, noschawäs, neufmanigi rihfo-
damees ar sen aiflahdetu pistoli. Eglishs gribejis
pistoli isfchant, bet ta nedegufe. Tad fahjis ar
bsefs daitteem urbt pa zilindri un ar muti
wehju zauri wilft. Klachtubamees gan to lee-
guschchi, jo warot nelaima nakti, bet S. teem ne-
klauffijis. Ziti laudis wais nelahdu wehrbu
us to negreesuschchi un eegahjuschi otra istaba.
Te nejanfchi bijis schahweens sprahdhs wala
un Eglisham eefkrehjis mute, schokka otra pufe
isfreesdams, ta la nelaimigais us weetas bijis
beigts. Nelaimes brihdi nebijis neweena klacht,
zaur to neisprotams, la uguns tilufi pee pul-
wera un lahda bijufi jaunella rihfoshanas, la
schahweens warejis taini muti eefkrete. Zeeta
fahda no weeteja uwadnita un stanwoja ismekleta
un tad nelaimigo paglabaja. — 26. septembri
fniga sneegs, bet schis pirmas seemas weefis
tajä pascha deena notufa, un pehz pusdeenas
bija jauls laits. Bet ap 7. oktobri bija labi
silts, ta la usnahja ari bahrgs pehrkons. Wezi
laudis fata, la til wehlu pehrfoni dsirdet, efot
rets gadajums.

No Ischudomas apfahrtes, Nowgorodas gub.
Pehdeja laila wilainais mescha papus — lahftcha
Milus — dascheem muhu fainneem anfu lau-
tus apmekleja, dascham par drawineeku bij us-
metees, un naktis laila fawu amatu strahdadams,
deefgan leelu trofni un postu padarija, ausas
nobrauzidams un nowahrtidams un bites ar
wissem wafteem un medu patehredams, ja, pat
ari wehl stropus fapfaididams. Ta, peem.,
schis neluhgatais mescha weefis eeradäs reis ko-
lomas kolonijas fainneela Samuela Steina
bifchu dahrsä, tur ne masu trofni padaridams,
jo Milus goda neprot, nedf ari launa. Otra
nakti minetais fainneeks ar lahdeem bifneekem
apnehmas scho nemihfo weefi uswaltet un ar
fwinu pukem pameelot; bet mescha Milus scho-
reif bij gudrats un mudigals neta to wina gai-
bitaji bij eedomajuschees; jo tillihfs medineeku
lungi bij noschduschees pee tehjas galda un
spreebeleja, la gaidamo waretu pahreigt, te ari
tas patz jaw klacht, to bij noklauffjees, un, pa
dalai fawu darbu pahrahdajis, aiflatdees lapas.
To wifu mineteem lungi par wehlu nomanija,
un tikai tad ween palanfijas, tad spalwainais
zaur truhmeem projam swilpoja, labi paenza-
jees. Dtru nakti nu schee lungi bij gudrati un
nopeetnati: ufstahija usfufoshanas zaurumu
istabas gehweles galä un paschi noschdas, fawu
lailu tur schä ta lawedami, pat pafnaufdamees.
Dahrsä patahra medu ar wafteem fofds, pa
palahpei arweenu angstatu, isfmeheja tufschus
stropus ar medu un aifpundeja tos, lai Mitum
buhtu wairat to darbotees, las ari notila; jo
wehlatä naktis laila gaidamais bij klacht; isfeh-
lees stahwus, la jaw goda wihrs, un lepas is-
plehshams, aplaufhjas wisaplahrt, tad kehras
pee nolitheem stropem, atplehfa tos it weegli un
eewehrodams, la tee tufsch, nosweeda tos it
fapilhjis projam; tad rahpas tuwali us koleem
pehz medus it prahtigi, un pehdigi, wifu isda-

rijis, tuwojäs lahdam pilnam un bagatam bifchu
stropam, luru ari drihfi buhtu apstrahdajis, bet
te us reis no modriga jeem bifneekem sprahgt
bifes wala un istranzetats un isbeedetats Milus,
lahds praftus jofus negaididams, metäs luku-
rifski, ta spalwa, par schogu pahri, buhnas
iswandidams un flani noruhdamees pasuhb
naktis tumfiba, mescha beefumdös, no fawa lahfo-
gaibitajeem neta neaifshdams. Laitam nu
mescha lahpa fawas faploftas bifstas! Tahdi
zeemini rudends, lamehr naw nometuschees us
seemas gulu, ne reti muhjejus apmelle; bet tos
nokert reti lahdam ishdobas. Schlags.

3f Walfs galwas pilsehtas.

Peterburgä, 21. oktobri. Rahdas Kreewu-
Frantfchu fabeedribas statuti preefch aitu galas
fuchtschannas no Kreewijas us Franziju tilfchot
eefneegti waldbibas apfiprinafschana. Subti-
schana notifschot us fabeedribas paschas twai-
koneem no Leepajas us Hawri. Pamata kapitalis
buhfchot 3 milj. rbl. teels.

— Wihnu wiltofschanas nowehrschana it
projekters: ahrfemes wihnu nowilbifschannu list
sem muitas pahrwaldes usfrahdfibas, un Kreewu
wihnu nowilbifschannu atkant tikai wihna rafcho-
tajeem pascheem un leeltirgotawam, no lurenas
wihns tad tikai ar fewifschu banderoli wares
nakti pahrdofschana.

— Ministru komiteja, la „Djen“ fino, is-
teitufes preefch semtopibas ministrijas dibina-
schanas; tagad janogaida til walfs padomes
ispreedums. — Jam ari wehl preefch seemas-
fwehtkeem janoteel.

— Ta pate awife ari dsirdeuse, la walfs-
padome atraidijufe preefchlikumu, pehz lura
preefch teefnefchu amateem par augstato wezumu
62 gabi nosafami.

Peterburgä, 24. okt. Pehz „Wald. Wehftn.“
Keisarista Augstiba Leelnafs Tronamantineeks
zetos pahri Wihni us Trijesti, tur wimu sagaida
lugu estadra preefch zetofschanas us anfrumeem.
Keisaristo Augstibu pawada: Keisara Majestates
switas generalmajors knafs Waatinfis, schtab-
rittmeister knafs Kofschubejs un Wollows un
fligeladjutants knafs Dbotenfis. Keisaru Ma-
jestates pawadija Keisarisko Augstibu Trona-
mantneeku lihfs Siwerflas stahijai.

— Warschawas lura apgabala wirskomand-
beera paligs Mufin-Buschlins ezejts par wirs-
komanderei Dbefas lura apgabala.

Peterburgu schogad beefchi peemelle leeli pluhdi.
Ta 19. oktobri uhdens atkal pazehlees lahds
5 1/2 pehdas angstatu, tomehr atkal afkritis.

Peterburgä dibinajotees fa w starpeja kru fas
apdrofchinaschanas beedribä, luras dibina-
tajati efot dands Peterburgas, Pleskawas un
Nowgorodas gubernu muifschneeki.

Peterburgä pehdejas nebelas parahbijees dru-
bhis, las afstahjot leelu gurdenibu un nespeh-
zibu. Ahrti domajot, la flimiba efot — in-
fluenza, bet til dands nespehzigata, neta
pehrnaja gada.

fawä teorija nobibina lahtigu skolas fiktemu,
eedalidams to fcheträs dakas: mahtes skola,
tantas skola, lateinu un anglistola. Mahtes
skola behrnam japaleefot pirmos fefchus gadus,
tantas skola otrens fefchus, t. i. lihfs diwpadfmit
gadeem. Tantas skola pehz Komenija nedrihfti
mahzit zitu wolodu, la mahtes un tai jagahda
fewifschki par praktifku isglishtofschannu. Skolas
mahzami lopä fehni ar meitenem un mahzami
pehz eespehjas dands preefchmetds, ihpafchi
lahfichana, daitrakfichana, ortografija, flaiti-
schana, mehriichana, femes un pasawles pasif-
schana; hef tam behrni eepasifhtami ar ruh-
neezibu un mahflam. Tas wifsch efot wajadfigs
ne tikai nahlamam semtopim un amatneelam,
bet ari nahlamam mahzitam wihram. Ta tad
tantas skola, fastahwofschai is fefcham schkiram,
jabuht dsihwies un angstatu skolu preefchskolai.
Skola ir ta weeta, kur behrnam eepotejama
humaniba, zilweziba. Winas noluhfs, dot zil-
welam eespehju, pareisi un berigi isleetot fawa
prahta, walodas un gara dahwanas, atihfht
runas spehju, isweizibu, weiklibu un peewefi
wimu tai gudribai, no luras leelafais pasawles
filosofs faka: efeet gudri, la ischuhflas un bef
wiltus, la balofchi. Lai to fasnuegtu, tad mah-
zamä weela apstrahdajama pehz prahtigas, behrna
normalai atihfhtibai un individualibam, jeb fa-
wadibam peemehrotas metodes, ta la mahzi-
schana un mahzichanas buhtu weegla, schigla,
pamatiga un feltmiga. Kas nesader ar schihm
prahfiam, las nenes nelahda labuma dsihwe,
nedf weizina zilwela gara pa-augstinafschannu, las
dibinajäs tilai us tufschchem wahrdem un eelaf-
schannu, tas neder skola. Wispirms fahlam at-
fihft zilwela juhtelku prahti, tad atmina, pehdigi
faprafchanas un spreefchanas spehja. Par
mehrauklu mahzichana Komenijs nem dabu.
Mahfla zita ne-eespehjt, la palafbawit dabai.

Jaunibas andfinatjats un waditjats ir lihfsigs
ahrsteem, ir dabas palaktehtotjats, ne winas
lungs. Ka daba fahf atihfhtees un peenemtees
kuplumä fawä seedoni, tapat janoteel mahzi-
schanas un audfinaschanas laula. Zilwela at-
tihfhtibai jafahfäs dsihwes seedoni un ja-
eet us preefchu palahpschneem. Ta tad mahzibas
weela jabuht peemehrotai wezumam, la neta
naw ne leeks nei truhzigs. Ka daba papreefch
fagatawo weelu un tad dodas pee tehtotajas
darbibas, la wina isfeet wihur un alafsch is-
pafcham leetam, tapat audfinaschana pirms ja-
fagatawo spehja fapraft, jaturojäs latrai leetai
peemehreem un lihfsibam, jamahzäs leetas is-
prast; tad til fliprinajama atmina, waloda un
isdarischana. Ka daba atihfhtas leetas reis un
latra par fewi, la daba nezeesch lehzeenu, bet
eet us preefchu lehni un drofchi, la wina ne-
apfahjäs, pirms mehrea naw panahlfufi, la
wina iswairas wisam, las weens ottram runä
preti, tapat janoteel mahzichana un audfina-
schana. Par wisam leetam Komenijs prafa,
darit behrnam pehz eespehjas pee-ejami zil
warams plafchu un wispihgu dsihwu pasch-
darbibu, la wisch spehji apwehret un apnemt
mahzamos preefchmetus no pascham leetam.
Schis zelsch ween til eespehjt west pee at-
fihfchanas par leetu ihfu buhfschannu un stah-
wofki. Jaunibu mahzit, neapfihme wis, pee-
dhft wimu ar daschadu wahrdem, teikumun un
domu wirekli, bet mahzichanas mehreis un
zelsch ir, darit leetas faprafchana pee-ejamas.
Dihfs schim skolas nebuht ne-efot strahdajuschas
tä, la lai behrns, lihfsigi kotam, atihfhtos is
fawas fatnes atwafem, bet lai tas apfahinatos
zitureen laufteem sareem. Zseedams is ufflateem
un uffatigas mahzichanas, Amofs Komenijs
radija grammatu, kur usnemti un nolahrtoti
ahrpus skolas mantoti un mantojami preefch-

meti. Schi grammatu ir wina „Orbis pictus“,
pafaula tehtlojumds, lura stolneelam fihmejumds
un wahrdös dariti pee-ejami debefs un seme ar
wimu eewehrojamafam leetam un buhfschannam,
fwarigalais is dabas walfs un zilwelu dsihwes,
wimu darhdös, amatds, lahtäs, la ari zilwela
fermens un dwehsele. Galwenatais mehreis
schai grammatu, pabalftit ufflatigu walodas
eemahzichannu, un weenigi winas panahlfums —
tagadeja illuftrata skolas literatura wadonu un
lafamu grammatu laula. Sihmejotees us walodu,
Komenijs fata, la latra waloda eemahzama
dands labal, dsirdot dsihwu runu, lafot un at-
lahrtjot, norakfot u. t. t., neta eelafot finamüs
litumus, luru mehreis til ir, pabalftit dsihwu
mahzichanos un deret tai par atfpaidu un
drofchumu. Mahtes waloda tam fwarigala par
wisam zitam un fefchus gadus tai jabuht
weenigai mahzibas walodai skola.

Kas fihmejas us rakfischannu, fihmeschannu,
runaschannu, bweedafschannu, lahfschannu u. t. t.,
tad te fahlfumä no leelala fwarä darischana, ne
stahfichana, preefchkrakti un preefchfihmes,
ne teorija.
Ka Wahzu tauta, lura ne hef eemeela leyna
us fawu flawu wispahreja paidagogijas laula,
us fawa un lihfs ar to wifa reetumu Ciropas
lawoga audfinaschanas laula fihmejufi Pestalozzi
wahrdu, ta Slahwi Amofu Komeniju zel par
wifu angstat fchat flnä. Kreews Mitropofkijis
fala, la wifa tagadeja paidagogija dibinajäs us
Komenija idejam, is luvam zitas til dflas, la
wehl tagad ir problems ar deenas jautajumi.
Profefors Turkewitschs ifteizäs par Komeniju
schahbi: „Bet papreefch la Pestalozzi, papreefch
la Wasedows un Ruffo, wehl trihsbefmit gabu
luru tumfchaja laifmetä dsihwoja, darbojäs un
zeeta leelais Slahws Jahnis Amofs Komenijs.
Greeks Platons un Slahws Komenijs lufht

diwi laifmeti paidagogija, laifmeti, las dewufchi
pafaula jaunus, angstatas idejas. Treeschas
epochas, las buhtu neatlariga no Platona un
Komenija genieem, naw bijis finibas wehsture.
Un Wahzu profefors Raumers teiz: „Komenija
paidagogiflais ideals til angits un pilnigs, la
wif jaunatu laitu audfinaschanas pahrlabojumu
panahlfumi wehl tahlu palaf schim idealam.
Un weens no tagadejeem paidagogijas flawena-
lam autoritatem, Dites, fala, Komenijs efot
krahfchwalais un rafchenalais, to usrahda pai-
dagogijas wehsture.

Lai buhtu ta, to wehs finam, la wina idejas
nepeeder ne weenai ne otrai tautai, la finiba
neifschke Greeka un Juhda, bet la Amofu
Komeniju, tahdu lahds wisch parahdas fawäs
idejas, radijufi un dewufi Reetum-Ciropas
kultura, la wina domas un zenteenus fewifchi
mudinajuschas un weiznajuschas Wato Wery-
lama un Rattes idejas. Amofs Komenijs, ja
jaw wajadfigs wimu peeflaitit lahdi tautai
peeder pilnigi Ischeeem, bet wina idejas ir un
paleel wifas zilwezes pinteefigs ihpafschums, ne-
aifsteekams un tapehz neaplaulejams no neweena.

1892. gada palifs pilni 300 gabi no Komenija
dihfichanas. Pa laifrakfteam jaw dsirdamas
balfs, las usmudina us minetas deenas pee-
nahzigu zeenifschannu. Protams, la Ischeli buhs
pirmee, las nelamefees fawa leela tanteescha
wahrdu godam peeminet. Ari Latweescheem
buhfu peenahjis laits atghadatees, ja ne leela
paidagoga jubilejas, tad tatefchu ta, la drihfi
isfildibees 300 gadu no ta laila, kur zilwezi
atfihdejufi jaula, gaischa audfinaschanas fawle,
un mums wehl naw neweena laifrakfta, las
ispatitu tautä muhfscham fwehtas, neapghamams
audfinaschanas pamatus.

Reisarišā brijvā ekonomijas beedriba 31. okt. swinēs famus 125 gadu pastašvības svehtis, Swehtleem par peeminu beedriba isdos beedribas wehtis, tā ari Kreewijas semlopības wehtis no 1765. līhdi, 1890. gadam.

Belu ministrija wifus Kreewijas dsefšzelus eedalijū pēzās grupās un laira nolikta, sem wirsinspektora pahraudisiba.

Reisarišā pilsgalma ministri, grafs P. J. Woronzow. Dāsch tows sawā namā atwehriš brijvū pusdeenas galdu preelš naba-geem. Līhdi šchim tur if deenas tapuschi pahēdinati lahdi 70—100 nabadīgi zilweli.

Swehta Sinoda wirsprokurors "Wald. W." isladis sinojumu par lauru basnijas skolam pehdejds 4 gaddis, pehž lura stolenu flaitis andis no 153,995 uš 408,721, tas deesgan gaischi peerahda swehtigo darbibu.

Peterburgā atrodas beedriba, lura few par augtatu meheli spraudu, sameerinat ischēbrn-schos pahrus!

Peterburgā, tā "Graschdanins" fino, dāsch wihri nodomajnschi dibinat atziņu beedribu, ar to noluhli, isgatawot mahzibas līhdselstis preelš wifam Kreewijas skolam, la lai stoleni dabutu par lehtatu zenu grahmatas un zitus mahzibas līhdselstis.

Finanzministrija eesneegs pahrbandischanai līhdselstis, pehž lura turpmat buhtu stempel-markas pagatamojamas, luras newar diwreel leetot. Ja peem lahda stempelmarka teel no-nemta jeb stempels isdsehts, tad ta pahrweh-schas tuhliit zita krahsā.

Finanzministrija apspreech jautajumu, la turp-mat buhtu fabrikas un ruhneezibas eestahbes, luras strahda ar garainu spehtu, jaezet se-wiškeli droshības inspektori, luraem buhtu uš to jaraugas, la schahdas eestahbes wifas ma-schinas lahrtiba, lai strahdneetu dshiwiba buhtu droshā.

Nedelas pahrstats par notikumeem Baltija.

Pahrshdības par semneku leetu komisaru no-lemumeem. Wifd. gub. awife isfinots seloschais Wifemes gubernatora lunga zirkulars semneku leetu komisareem, no scha gaba 10. oktobra ar Nr. 206: Zaurstatot fuhdbības par komisaru lungu nolemumeem, es, starp zitu, esmu pa-manijis pahral leetu laita tehriņu, lahdu prafa scho fuhdbību ischēschana, tadeht la schihs fuhdbības teel eesneegtas taišni gubernas pah-waldibai, lura nu peespeesta isprast original-ates un dāschadas papildinošas šinas no komisaru lungeem un lurai tilat tad te eespeh-jams ischēkirt leetu pehž wifas ishtenības. Weena un ta pate fuhdbība tahdā wihse teel tuhliit 2—3 reises turp un atpatal, preelš lam, ihpāsch pe mahju lauppagastu nepilnības, ir wajadīgs nedetu un pat mehneschu, lamehr, tad fuhdbības taktu eesneegtas gubernas pah-waldibai zaur peenahzigeem komisareem, tad schi neduhščana leela mehre taktu nowehrtu un fuhdbetaji dabutu drihsu apmeerinajumu. — Gewehrrojot schos apstaktus, leetu komisaru lgeem preelšā, nolemumus darot, isstaidrot inter-efenteem, la wifem, few pascheem par labu, ja nau meera ar nolemumu, famas pahr-fuhdbības gubernas pahwaldibai japenes ne-taišni, bet zaur peenahzigo komisaru, pe lam komisaru lguš usaižinu, schihs tahdas pahr-fuhdbības, uš manu wahrdū waj uš Wifemes semneku leetu komisijas wahrdū, bet lawe-schānās un ne wehlati tā 14 deenu laita, man peesuhit, ar original-attēm un peenahzigeem isstaidrojumeem.

Par meesās sodu "D. Ziga" raksta schahdi: "Meesās sods, tā finams, Kreewija ir atzeltis. Wehtl tilai semneku lahrtas lozektēm scho sodu war spreeft un ari scho aprobeschota mehra. Seewiškām, neperaugšchem, firmgalwjeem, personam, luras igalus gabus talpojuschas pagasta walbes amaidis, scheem un wehtl jiteem semneku lahrtas laudim newar usliit rihschu sodus. Tā tad litums farga leelato walhs eedshwotaju datu no scha teescham nezilwegigata sōda. Def tam meesās sodu war usliit tilai pehž litumiga un lahrtiga pagasta teesās spreeduma, pee lam jirteem flaitis ne lahda šina nedrihtl pahrsneegti diwdesmit. Pehž ta waretu domat, la litums wifū darijis, las wajadīgs meesās sōda pamafināschanai, attura wina ne-leetigu isleetoschānu un wada uš meesās sōda galigu atzēschānu, lam pamafam janoteel. Wet tā schi leeta ir patehda? Ne weena lituma nau, luru kaut lahda šina newaretu neleetigi isleetot; bet lahdas neleetigas isleetoschānas at-segšana atlahtām eestahdem, par peem. deenas prese, ir par peenahlumū un Kreewiu prese scho peenahlumū ushigi ipilida. Tā "Pet. Wed." par scho jautajumu raksta ihpāschu eewadrastu un peemin peemehrus par neleetibām, las no-lituschas meesās sōdas usleelot. Uš Sibiriju noteesatais pagasta wezafais Skuridins, lursch atshis par wainigu, la ischēchēris 80,000 rbl. pagasta naudas, iita wifus sawa pagasta sem-

neelus ar schagareem pehri un bes-kaut lahda eepreelšēja teesās spreeduma. Wifsch to ween-lahrti dārija tadeht, la winam tas patita, un dārija til ilgi, līhdi wifū paschu pelnītāis sōds nesašneehsa. Rašds zits pagasta wezafais, lursch laitam doma, la wifsch laut tur "tabli Turzija" ispilida sawu amatu, raksta lahrtchu preelš-neeleem "pawehli", lai līhdi sehtdeeni no sem-neeleem eedsen finams nodofkus un peedrande latru, las nemašschot, pagasta sapulzes preelšā likt ar rihssem nopehri! "Ihfi un slaidri!" mineta Kreewu awife isfauzas. "Litums nolem, la meesās sōds usleekams tilai nelabojaameem negantneeleem un fagteem, bet lates neziwilsetis pagasta wezafais to pehž sawas patišchānas un wifds atgadījumds newar wis darit. Lahda taišni nelikumiga meesās sōda isleetoschāna war tilai pasemot lauschu titumības juhtas. Tahda meesās sōda neleetiga isleetoschāna padara sem-neetu lahrtas labafos lozektis neleescheem līh-dīgus. Zerefin, la tahda dāschu besprahligu pagasta wezako neleetiba weenmehr taps retala un la lauschu atthištiba padaris, la litumu dewejs meesās sōdu pa wifam warēs atzelt."

Feenawā 17. oktobri, tā "K. g. aw." fino, eeswehtis nabagu patwersmes namš, luru pagastis lizis buhwet par peeminu Keisara Ja-milijas brijnischkai isglahščanai no breesmam pee Borku stajijas. Sesneegs luhgums uš Wisanghata wahrdū, lai Wischēhligi atkautu, jauno patwersmi nosautt par Keisara Mel-landra III. eestahdi.

No Skules "B." fino, la tureenes A. grunt-neela meitai, ejot gar tureenes S. mahjam, ušbrukuschi funi un wifū nolodušchi. Leeta esot nemta stingrā ismekleschānā.

Jannjlgawas aprinki, tā "Kurs. gub. Aw." fino, scho wafar atgadijusches beelchi uguns-grehti, luri pa leelalai balai, tā leelotees, bi-justchi tihchi uguns peelkta.

Pogostischā (Mogilewas gub.), tā "B." raksta, fwehtdeen, 7. oktobri tureenes Latweeschu draudse eeswehtijū jaunū skolas namu. Scho leetu loti weiznājis tureenes Latweeschu preesteris Redrowa tehws un skolas preelšneeks Upeneeta lgs.

Tomazjowā, 23. oktobri. Schodeen general-gubernatora klabibuhne šwinigi eeswehtija jaun-uhuhweto, fialto ortodofku bānizū.

No Hartomas fino, la Slawjanoserbiskas ap-rinki, Miloradowitcha ihpāschū ušeta bagata dsefšerudas lahrtā, 2 1/2 arschinu beesa un līhdi 3 afim dšila. No schahs rudās raschotais dsefš esot no reta labuma.

3 f R i g a s.

Sinibu komisijas pehbeja sehbe preelšneeks wispirms šinija par eeahluschchem eesuhitju-meem un dahwanam. Grahmatas bija dahwa-justchi: J. Brigaders — Terpsichore, ein Taschenbuch für Freunde und Freundinnen des Tanzes in Liv-, Kur- und Ehstland. Von D. A. B. Jvnsenn Riga, 1806; Graudinau Karlis — Festschrift der Politechnischen Schule zu Riga zur Feier ihres XXV. jährigen Bestehens. Riga 1887; A. Wezkalninsch — Singu Vufes. Jelgawā, pee J. W. Steffen-hagen, Zeen. Leela-krunga grahmatu Speedeja. 1785. Pirma un otrā dala. J. Dahwid — Sinmas par notikumeem eelch Deewa walhsības. 1833; Mutu jeb walfas grahmatas uš angstu pawehschānu Tahs Keiserifstas Gohdības no-spreeft no tahs tadeht eezeltas Semmes Mehro-schānas Teesās tai semneku Sehtai Raštum Reinis las pee Wezs Peebalges Muischas Wezs Peebalges Basnijas draudses un Zehses Teesās peeder. 1822^a Gada; Drawin-Drawneeks — Mahzības wehtšules par Kreewu walodu preelšch pahschmahzichānas pehž Zuzena-Langen-scheidta metodes, J. Drawneela isdotas (36 wehtkules). Manuskriptus dahwaja: Plaudu Jahnis Jaun-Dubultds — 2 teitas, mahju wahrdūns Salneekds, Pinkeneshchds un Weber-beleschds; Zensaitis — tautas dseefmas; Meshmāls — tautas dseefmas un pasafas, Mahrzeneeshchds u. z. urastitas; A. W. Behr-jinsch — mahju wahrdū un weetu nosafumū Roses un Amnes pagafids; Ganinsch — tau-tas dseefmas; Susejeeshchds un Dignajeeshchds; Klaubergu Karlis — mahju atleelas no Widales zeema Dundagā; Schmidtu Auguhs — tautas dseefmas un 10 medijas is Ahe-zeema; K. N. Dampels Tambowā — wezus dokumentus no 1597. gada lahrtu un doku-mentu norastis no 1350. gada. Musejam dahwaja: stud. theol. Helmiusch bij atshuhjū Branti Mahrtina dahwatu seeweeschu zepuri, walkatu Lubanā gadu 60 atpatal; Bruno Spreul dahwatu ischēppu galu, atrastu Lu-banas Lihzegal mahju tuwumā, smiltis wotot Atweektes Krafmald; lahrtas bijis pawifam fa-truhpejis, tilai 1 1/2 afis gara melna strīpa biuje redsama. Laudis stahstot, la pee Lihzegal mahjam Sweedru laifds biuje lara nometne. R. Gaigals Maschds — wezas mantas, luras isfraktas is 3 lapeem Maschu Kapurgas mahju

tuwumā, 45 afis atstati no purwa un upes: 1. kapā: 1 pihsa gals un zirwis, 3 pehdas dšili semē; pihsa afais gals bijis pret semerih-teem un atrades laitam mironam blafus, tā pee pihsa atrasteē kauli leezinot; 2. kapā: sobens, 4 pehdas dšili semē; 3. kapā: pihsa gals, 3 1/2 pehdas dšili semē, schint kapā blafus pihsa at-rastā mirona kauli, lura galwa bijuse pret deen-wihwakareem. Pihsa gals atrades uš mahla poda, lursch nolikts mironam galwgalā. Rapi bijuschē tā eerihloti, la uš semes usbehrta smil-schu lahrtā, uš luras mironis gulbinats un tad winam usmesta semes kaudse. Djo linsch Uguns-zeema Dreimands bij atshuhjūis leelatu krahhumu wezafatu drehbju, luras dahwajuschē: Pihbe Pa-war Upegrihwas Jaun-Pawaru mahjās — "schtopmizi", 60—80 gadu wezu; Upegrihwas Odrū fainneeze — baltu mizi, schtopmizei apafschā leelamu (fakruntōlās zafas tilai pa balai redšanas) 60—90 gadu wezu; J. Ra-h-postinsch Upegrihwas Odrōs — mizi, lura ar drahhnu teelot apseeta, gabus 80 wezu, un wam-schus, 80 gadu wezus; Madsche Langa Uguns-zeema Ošolds — mizi, gabus 60 wezu, un sechus elschkenus, tilpat wezus; 1 laputofstu, 55 gadu wezu; 1 borsti, 65 gadu wezu; diw-gabala elscheni, 55 gadu wezu; Ugunszeema Dreimamu fainneeze — trihs elschkenus, gabus 50 wezus; Wille Bittenbergs Ugunszeema We-be-rinds — elschkenus, ap 60 gadu wezus; Wan-dsenes Wibes fainneeze — 4 elschkenus un 1 preelšchautu, 60—80 g. wezus; Almenū fain-neeze Wibes zeema — schpenzeli; Ugunszeema Skuhle fainneeze — "slahpmizi" — gabus 80 wezu, luru wihreeshi walfajuschē sem zepures, un wamschus, 70 g. wezus; stud. Kaparfonš nodewa 48 sudraba un waza naudas. — No komisijas spreedumeem buhtu fewiškē minama schim noluhlam eezeltās komisijas isstrahdatā un no Sinibu komisijas wafareja sehbe ar dāschem pahrgrosijumeem peenemtā lahrtiba preelšch turpmatas stipendiju isdalischanas mafurigeem Latweeschu studentem. Pehž jaunās lahrtības Sinibu komisija, tapat tā līhdi schim, nospreed-bis tilai wihpabrigo sumu preelšch latras augst-olās. Schis sumas isdalischanu starp studen-teem isdaris fewiškē komisija preelšch latras augstolās, lura pastašwēs is trihs studentu delegateem un diwi filistreem. Tilai preelšch Terbatas augstolās eewehrojams maks pahrgrosijums. Studentu delegati tur pastašw is 2 no "Lettonijas" un is 1 no "literariski-finiskās sabeedribas" ihwehlameem lozektēm. No jaunās lahrtības buhtu weht minams, la uš stipendiju war eesneegt luhgumu til studentis, lursch wis-mas jaw pusgabū fudejis. Palihdsibu war baudit ne ilgati tā 4 dāschu fakultatu studenti (mediki, insheneeri un mahschinu insheneeri) 5 gabus. No 4. gada pehž aiseeschānas no augstolās lahrtot, jaatlibhina faunemtā palih-dsiba pa 1/3 latrā gada, tā tad treju gabu laita. Tā tad nu reisi buhs nobibinata lahda finama lahrtiba par studentu stipendiju isdali-jumu. Schis jautajams arweenu fagehla itin beeshi dshiwās debates, las wifās dāschreif-stundam ilgi. — Sehdes paschā eesahlumā, ih-gahjuschās sapulzes protokololu nolafot, Sinibu komisijas preelšneeks urahbija uš lahdu weetu protolola, las nebija tā norastita, tā komisijas preelšneeks ihgahjuschā sapulzē teigās domajis un wehlejšās, lai schi weeta taktu zaur lahdu peeshimi sem protolola pahrlabota. Zaur to nu ihzhēlās šihwās domu starpības starp preelšneeku un protolola rakstiju, tā ari ziteem sapulzes lozektēm, las aihneema laitu gandrihs wefelas 2 stundas ilgi!! Weigās titlah preelšneeks, tā ari rakstmedis atteigās no saweem amateem, tā la nahschā sehbe buhs jāzet jauni! Sehde wifās līhdi plift. 1/2 no rihā.

Wehtras negaiji uš mahju Daugawas-mahlumūnas prafa arweenu jaunū upurū. Tā pagahju-schās nedelas zeturtēenā, 18. okt. sch. g., pee Podraga nogrima Rīgas laimeelam J. Kruh-m in am peederofschā laima, lura bija eelahdēti 23,000 keegetu. Schahde par laiwu un keege-keem fneedsis līhdi 700 rubleem. Laimas ihpāschneeks līhdi ar strahdneekem tilai zaur ahtrumā peesteiguschos airu-laimu glahbās no droshās nahwes nišni tratodamās Daugawas wiflnds. Minetajam laimeelam schi laima bija weenigais ihpāschums un pelnas owois un zaur scho saudejumu wifsch tagad atrodās ihfi beh-bīgds apstahkōds. I—s.

Sahdsības. 20. oktobri is semneela Wilentija Matulaitisa dshiwolka, Aleksandra eelā Nr. 109, zaur atshleghas uslaufschānu issagtas dāschadas leetas, ap 40 rubtu wehrtibā. Doma, la scho sahdsību ihbarihs weetigais apstahpotajs. — Tani paschā deenā Medneeku eelā Nr. 4, is Griha-vo Schulza neaifshēghā dshiwolka issagtas su-draba pulstiens ar sehdi, 25 rubtu wehrtibā. — Semneeks Martinsch Behrsinsch pahnoja polizijai, la winam 20. oktobri, pa ihrahdes laitu Salamonsta zifā, nosagis pulstiens ar sehdi, 16 rubtu wehrtibā — Marijas eelā sem Nr. 14 dshiwojochais 2. gildes tirgonis Jwans Aleksejews pahnoja polizijai, la 22. oktobri is

wina magafinas zaur eelauschānos issagti selta un sudraba pulstieni, wehrtis papiri, gatawas drehbes un dāschadas leetas, 1400 rubtu wehrtibā.

Relaimes atgadījums. Pee juhneeku skolas stahwofschā luga "Dehwija" matrosis Kristaps Resewstis no masta nchūga uš luga deki, zaur lo winam tila pahrlaufsta lahja un rola.

Pahschēstamības. 50 gabus wezais pilsons Wilhelms Rangš 21. oktobri Stabu eelā sem Nr. 80 atrodoschā namā nogalinajās, sawā dshiwolki pahrahdamees. Pahschahwibai par eemeslu bijuse nesatiziga familijas dshiwē. — Leelā Smilschu eelā sem Nr. 8 atrodoschā nama ihpāschneeks, 45 gabus wezais Karlis Löwen-bergs nakti uš 23. oktobri zaur rewolwera schahweenu unte nogalinajees. (R. P. P. P.)

Latweeschu teatris.

Mahju teatris gandrihs līhdi scham pascham laitam le-pejās tilai ihwehām spalvam, tulsojumem pa leelalai balai is Wāžu literaturas. Diwdesmit gabu jaw pagah-justchi, tur Latweeschu teatris teel peelofis, bet zil gan ir original-luga pa scho laitu fageretas? Roti mas! Ištai pehbejds pahra gabds fahschchi mahju tautas dehtē leetes pee scha gluhji neapstrahbata darba laula, lugas fageretami, las smelās is paschu tautas dshiwēs. Tadeht leetu preku apwecham ari Blauman lga jaunfagereto luga "Sagāli", luru ihgahjuschē ihwehtēem ihrahbija pirmo reisi uš mahju statures. Luga teho laulu dshiwī lahda Wifemes drauhē. Ja eewehro to, la Blauman lgs mums parahbās pirmo reisi tā luga fageretajs, ir wina pirmās mehginajums, tad newaram ari nelahdu meštara darbu tuhliit fagaibit; lomeht schis pirmās rashojums it gaischi peerachda, la winam netruhst dahwanu, lugas fageret. Ja til weht jo projam schini darba laulā mehginajees, tad uš preelšchu zeram fagaibit weht jo freinatru rashojumu. No spehtejateem latis dārija zil fageja. — Dēdā luga schini walfā bija "Defmit meitas un neweena wihra", lura jaw no ihgahjuschās sefonas jeen. teatra publikai it labi pahslama. Scho luga warēs ari turpmat atprietot, un tomeh wina staitajem til drihs neapnifs. Namš bija peeteelofchi ap-mellees. — 16.

Atbildes.

- Sch. — Now. Bimais šinijums par dāsch notehojē; fageh agroti to ne-esehtit? Par laitu un rashojumeem jaw deesgan no wifam pufem šinīs. Loti prezatū-mees, ja ari turpmat mahs lahchem šinijumeem pa-gabeta.
- W. Gail. — Eesuhitōds rakstus turpmat isleostim. Juhš zelat mums preelšā grahtu jautajumu, uš lura ne-buht nau til wofeli atbildams. Ar rakstiechdu no-darbōes it lauram wehrtis, laut ari ne lates tuhliit eegahst lahrtos lawes schini darba laula. Eesah-tums ir lats — jenshates til naigi uš preelšchu.
- P. G. — Pnl. Turpmat isleostim.
- Artalsam — S. Zapar.
- J. Zw. — Wihā. Eesuhitōds miflas sawā laltā isleostim; rotala jaw no zitas pufes dāsch agroti eesuhitā; Wejolan loit mahs jecibas, eeranofst neenas gairnu.
- A. J. Df. — D. Juhš dšejlam lahrt pat litens gairams. Walfsi jautami arweenu sem rehahjūsch dahra.
- Sch. A. — A. Eterarisko miflu sawā laltā isleostim. Dāschem miflu usminetajem. Miflas teel pahneegās, lai re, luru prahtis uš teesās, famu brijams laitu wa-rietu berigt isleostim un wafas atjauhūis wainigat, bet nehdē, lei nau tahm dshiwā nepelshahjūis jōlas, eesuhitāmi tilitās juhtas aisharofchi fahaditās us-minetajū wahrdus. Waruhst, la jawā dāschā lopi ofot meent otru ar teem "pagaba", bet mahginat tos laltastū nodrutat — tas ir neperodami!
- A. B. — G. Wehs nelahdi newaram relatōes uš peromigām šinīs: mecinigi pee leetas paschās jauras.
- A. J. — G. Eesuhitajumu sawā laltā isleostim — patei-jamēes. — 16.

3f mahju weefigās sodshiwēs.

Rīgas Lato. Beerika.
Sesteen, 27. okt., plift. 9 waf.: balle.
Swehtdeen, 28. oktobri, plift. 7 w.: teatris. Strahēts luga "Prezjoja".
"Peters. Uhrig. Dseeb. Beedriba".
E. v. d., plift. 8 w. Wingrotaju sahle (Lumhale): masts balle.
Sesteen, 27. okt., plift. 9 w., Berības beedriba (Alto-nawā): balle.

Deewa: kalposchāna Rīgas bānizās.

Swehtdeen, 28. oktobri 1890. g. Jaina bānizā mahz. Weyrichs pulstien 9 preelšch pusdeenas un mahz. Pautschens pulstien 2 pehž pusd. Gertrudes bānizā mahz. A. Walters pulstien 1/2 10 pr. pusdeenas, Jēsus bānizā mahz. Jozeph pulstien 2 pehž pusdeenas. Mahrtin bānizā mahz. Lube plift. 3 pehž pusdeenas. Trihsweemās bānizā mahz. J. J. Pulstien 9 pr. pusd. Bahwila bānizā mahz. S. Walters pulstien 1/2 9 preelšch pusdeenas.

Tirgus šinas.

Rīgā, 25. oktobri 1890. g.
Aweeschē: Kusfemes drauhē, pehž labuma, 83 sap. pudā, Kreewu, Sahjonta, 128 mahz., 95 sap. pudā, seemas-lweeschē, pehž labuma, 85—95 sap. pudā.
Mudsi: Kreewu, 120 mahz., 74 sap. pudā, Kusfemes, 120 mahz., 73 sap. pudā, Kusfemes schahweteē 120 mahz., 73 sap. pudā.
Weeschē: Kusfemes diwlanfchu, 110 mahz., 68 sap. pudā, Kreewu, 110 mahz., 71 sap. pudā, schahweteē, 100 mahz., 71 sap. pudā.
Wufas: Kusfemes, pehž labuma, 55—65 sap. pudā, Kreewu, jaurmehra labuma, 58—60 sap. pudā, Kreewu, augstala labuma, 61—68 sap. pudā, schahweteē, 57 sap. pudā, pahrdewei.
Linschliās: weenlahrtchās 7 mehrejas, 107—109 lap. pudā, šepju sehliās, 7 mehrejas, 119 lap. pudā.
Kamepu sehliās: schahweteē 101 sap. pudā.
Aweeschu klijas: rupjās 50 sap. pudā, pahr-dewei, smiltās 45 sap. pudā.

Berlīnes birgō.

6. okt. (25. okt.) 1890. Deenu eepreelšch Rūsewu treht. bil. par 100 rubl. laifa 246 80⁷ 246 75 100 rbl. uš nowembra beig. 247 25 246 75 100 rbl. uš deembra beig. 247 50 247

*) 1 walfs-marka = 40,50 lap.
Sembene preelšch Kreewu nauwāpseerem: zreta.

